

Radikal.com.tr > Ekonomi > Çalışanların sendika üyeliğini engellemek için 41 farklı yöntem var

Çalışanların sendika üyeliğini engellemek için 41 farklı yöntem var

10/02/2009 02:00 | A+ A-

İşverenlerin, işçilerin sendikaya üye olmasını engellemek amacıyla 41 farklı yöntem kullandığı ortaya çıktı. Liman-İş Sendikası'nın raporuna göre her yıl ortalama 10 binden fazla işçi sendikaya üye olduğu için işten çıkarılıyor

Sendikalaşma konusunda en fazla sıkıntıya kadın işçiler yaşıyor. İşveren 'kadının sendikayla işi olmaz?' gibi söylemlerle, kadın işçileri sendikadan uzak tutuyor. Kimi zaman istifaya zorluyor.

ANKARA - Türk-İşe bağlı Liman-İş Sendikası tarafından hazırlanan raporda, işverenlerin, işçilerin sendikalara üye olmasını engellemek amacıyla 41 farklı yöntem kullandığı ifade edildi. Raporda, her yıl ortalama 10 binden fazla işçinin, Türk-İş ve DISK'e bağlı sendikalara üye oldukları için işten atıldıkları belirtildi.

Liman-İş Sendikası, 'Türkiye'de Sendikalaşma ve Özel Sektörde Sendikal Örgütlenme' başlıklı bir rapor hazırladı. Hazırlanan raporda, özel sektör işverenlerinin, sendikalaşmayı engellemek için çeşitli yöntemlere başvurduklarına yer verildi. Bu yöntemlerin çoğunluğunun 'Hukuk ihlali', bir kısmı ise 'Endüstriyel ahlaka aykırı' olduğu öne sürülen raporda, Türkiye'de işyerlerinde yürütülen sendikal örgütlenme sürecinde yaşanan engellemelerin 41 maddelik listesi çıkarıldı.

İşçi tehdit ediliyor

Raporda, sendikal örgütlenme aşamasında, 'İşçileri sendikalardan uzak tutmak için sendikaları ve sendikalaşmayı karalayan ideolojik söylemlere başvurulduğu', 'Sendikalaşma durumunda işten çıkarma ya da işyerini kapatma tehdidiyle işçilerin iş güvencesinin baskı altında tutulduğu' ifade edildi. Sendikalaşmaya öncülük eden işçilerin en fazla baskı yaşayan grubu oluşturduğu vurgulanan raporda, bu işçileri yönelik olarak 'İşten çıkarma, ödünç iş ilişkisi ile başka işyerlerine gönderme, fiili şiddet uygulama' gibi olumsuzluklar yaşanabildiği belirtildi. Raporda, sendikal örgütlenme sürecinde iş yerlerinde kullanılan engelleme yöntemlerinden bazıları şöyle sıralandı:

- * Akrabalık, hemşerilik gibi geleneksel ilişkileri kullanarak sendikalaşmanın işverene ihanet anlamına geldiğini öne sürerek, işçileri psikolojik olarak baskı altında tutma.
- * Sendikalaşma faaliyetini önceden haber alıp, engellemek için işçiler arasında muhbirler oluşturma ve işçiler arasında güvensizlik yaratma.
- * İşçiler arasındaki siyasi görüş, inanç, etnik köken ve benzeri ayrımları kışkırtarak işçileri birbirine düşürme ve işçilerin ortak hareket etmesini engelleme.
- * İşçileri sendikalaşmadan vazgeçirmek için, işçilere maaş dışı maddi yardım ve ödeme teklif etme.
- * İşçilere sendikaya üye olmamaları durumunda yüksek maaş artışı sağlanacağını vaat etme ve/veya bu artışı gerçekleştirme.

Garanti alınıyor

- * İşe giriş sırasında (hukuksal olarak hiçbir geçerliliği olmamasına rağmen) işçilere 'Sendikaya üye olmayacağım' yazılı kâğıt imzalatma ya da işçilerden senet alma.
- * Kayıt dışı istihdama başvurarak işçilerin sendikalaşma ihtimalini tamamen ortadan kaldırma.
- * Sendikaya üye olan işçileri tümüyle ya da kısmen işten çıkarma.
- * Sendikalı işçileri işten çıkardıktan sonra yeni işçi olarak sendikanın yetkisini düşürme.
- * İş yerine noter getirerek ya da işçileri iş yeri servisleriyle notere götürerek işçilerin sendikadan istifa etmesini sağlama.
- * Sendikaya üye olan işçileri yıldırım için işçinin görev yerini değiştirme, işçiye daha zor iş verme ve işçiyi mesleki bilgisi ve yeterliliği dışındaki işleri yapmaya zorlama.
- * İşçiler arasında suni ayrımlar ve ücret farklılıkları yaratarak işçilerin birlikte hareket etmesini engelleme.
- * Kâğıt üzerinde iş yerinin adını değiştirerek ya da iş yerini kapatıp yeni bir iş yeri açarak sendikanın yetki almasını engelleme.
- * İşçileri baskı, tehdit ve zor yöntemleriyle sendikadan istifaya zorlama.
- * Kasıtlı olarak iş kolu ve yetki itirazı yaparak sendikalaşma sürecini uzatma ve işçileri yıldırıma çalıştırma.
- * Çoğunluk tespiti sırasında hukuk dışı uygulamalara başvurma.

- * Sendikalaştığı için işten atılan ve işe iade davasını kazanan işçilere işbaşı yaptırmama.
- * Özellikle organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri ve serbest bölgelerde işverenlerin birlikte hareket etmesi ve sendikalaşan ya da sendikalaşmaya meyilli olan işçiler hakkında 'kara listeler' oluşturarak bu işçilerin aynı bölgedeki farklı işletmelerde iş bulmasını engelleme.

Zorluk çıkarılıyor

- * Sendikalaşan kadın işçilere kocaları ya da aileleri yoluyla sendikadan istifa etmeleri için baskı yapma.
  - * Mevcut toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini kullanarak, 'kadının sendikayla işi olmaz' gibi söylemlerle, kadın işçileri sendikadan uzak tutmaya çalışma.
  - * Hamile ya da çocuklu kadın işçileri, sendikadan istifa etmeleri için zorla mesaiye bırakma, çalışma saatlerini uzatma.
  - * Sendikalaşan kadın işçilere fiziksel veya sözlü cinsel tacizde bulunma.
  - * Sendika yöneticisi ya da işyeri temsilcileri hakkında asılsız suçlamalarda bulunma veya çeşitli yollarla sendikacıların gözaltına alınmasını ya da tutuklanmasını sağlama.
  - * Özellikle yerel gazeteleri kullanarak, basın aracılığıyla sendikalaşan işçiler ve sendikalar arasında asılsız iddiaları gündeme getirme ve kamuoyu nezdinde karalama kampanyası yürütme.
  - * Sendikalaşma sürecinin yaşandığı işyerlerinde, çalışma saatlerini uzatma, ücretleri geciktirme, molaları kısaltma, molada verilen çayı kaldırma, servisleri kaldırma, öğle yemeği çıkarmama.
  - * İşçilerin işyerinde kendi aralarında konuşmalarını yasaklama.
  - * Sendikalaşma sürecinde sendikalı işçileri tek vardiyada toplayarak, sendikalı işçilerin diğer işçilerle temasa girmesini engelleme.
  - * Sendikalaşan işçileri, eşleri ya da çocuklarına zarar verme ile tehdit etme.
  - * Taşeronlaştırmaya giderek sendikal örgütlülüğü dağıtma.
  - * Sendikaya üye olan işçileri 'fazla mesaiye bırakmama' ve işçilerin 'ücretlerinde keyfi kesintiye gitme' yoluyla işçilerin reel ücretlerini düşürme ve işçileri sendika üyeliğinden istifaya yöneltme."
- Raporda, verilen engelleme yöntemleriyle ilgili olarak 'Sunulan liste, abartılı değildir. Listenin eksiği vardır, fazlası yoktur' değerlendirilmesinde bulunuldu.

Örgütlenmek zor

Raporda ayrıca bu yöntemlerden en sık kullanılanının, sendikalaşan işçilerin hepsini ya da bir kısmını işten atmak olduğu belirtildi. Raporda, şunlar söyledi:

“Türk-İş’in hazırladığı ‘Türkiye’de Sendikal Örgütlenmenin Bedeli: İşten Atılmak’ başlıklı rapora göre, 2003-2005 yılları arasında 15 bin 531 işçinin sendikal örgütlenmelere katıldığı için işten atılmıştır. Türk-İş’e bağlı sendikalara üye olduğu için yılda 5 bin 177 işçi işten atıldığı söylenebilir. 2003-2008 yılları arasında DISK’e bağlı sendikalara üye olduğu için 30 bin civarında işçi işten atılmıştır. Yani DISK’e bağlı sendikalara üye olduğu için yılda 5 bin işçi işten atılmaktadır. Sonuç itibarıyla, her yıl ortalama 10 binden fazla işçi, Anayasal haklarını kullanarak Türk-İş ve DISK’e bağlı sendikalara üye oldukları için işini kaybetmektedir.” (aa)